

การเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (BEHAVIORAL OBJECTIVES)

ครูประติษฐ์ เจือจาน
วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ

1. ความหมายของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม หมายถึง.....

ข้อความหรือรายละเอียดซึ่งบ่งบอกถึงพฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียน
แสดงออก หลังจากได้ผ่านการเรียนรู้มาแล้ว
ว่าผู้เรียนจะต้องทำอะไรบ้าง โดยพฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นต้องสามารถ
สังเกตและวัดผลได้

2. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องมีวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอน คือต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ค่อนข้างจะถาวร คือให้ผู้เรียนสามารถทำอะไรที่ต้องการได้โดยที่เขาไม่เคยทำมาก่อน การที่ผู้สอนจะทราบว่าผู้เรียน เรียนรู้หรือไม่เพียงใดก็ต่อเมื่อผู้เรียนแสดงพฤติกรรมนั้นออกมาและพฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นต้องสามารถสังเกตและวัดได้ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมเอาไว้ว่า หลังจากจบการเรียนการสอนแล้วต้องการให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมอย่างไร ?

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมมีความจำเป็นอย่างนี้

1. เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน
2. เป็นแนวทางในการวัดผลผู้เรียนว่าได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่
3. ผู้เรียนได้รู้ว่าหลังจากผ่านการเรียนแล้ว เขาจะรู้อะไรบ้าง
4. ผู้สอนได้สอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

ตัวอย่าง วัตถุประสงค์การสอนใน วิชางานซ่อมเครื่องยนต์

ชื่องาน :งานถอดฝาสูบหลังจากบทเรียนแล้วนักศึกษาสามารถ
เตรียมเครื่องมืออุปกรณ์งานถอดฝาสูบได้

3. ส่วนประกอบวัตถุของประสงค์เชิงพฤติกรรม

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมประกอบด้วยส่วนประกอบที่สำคัญ 3 ส่วนคือ

1. พฤติกรรมที่คาดหวัง (Expected Behavior) หมายถึง การแสดงออกของผู้เรียนเมื่อสิ้นสุดบทเรียนแล้วผู้เรียนแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา ซึ่งพฤติกรรมที่เกิดขึ้นนั้นจะต้องสังเกตหรือวัดได้ การระบุพฤติกรรมที่คาดหวังจึงต้องใช้คำกริยาที่บ่งถึงการกระทำ (Action Verb)

เช่น บอก อธิบาย เตรียม ถอด ประกอบ คำนวณ อ่าน วัด เป็นต้น

พฤติกรรมที่คาดหวังบางครั้งจะเรียกว่า **Task** ซึ่งหมายถึงงานหรือภารกิจที่ผู้เรียนแสดงออกมาในรูปของความสามารถ

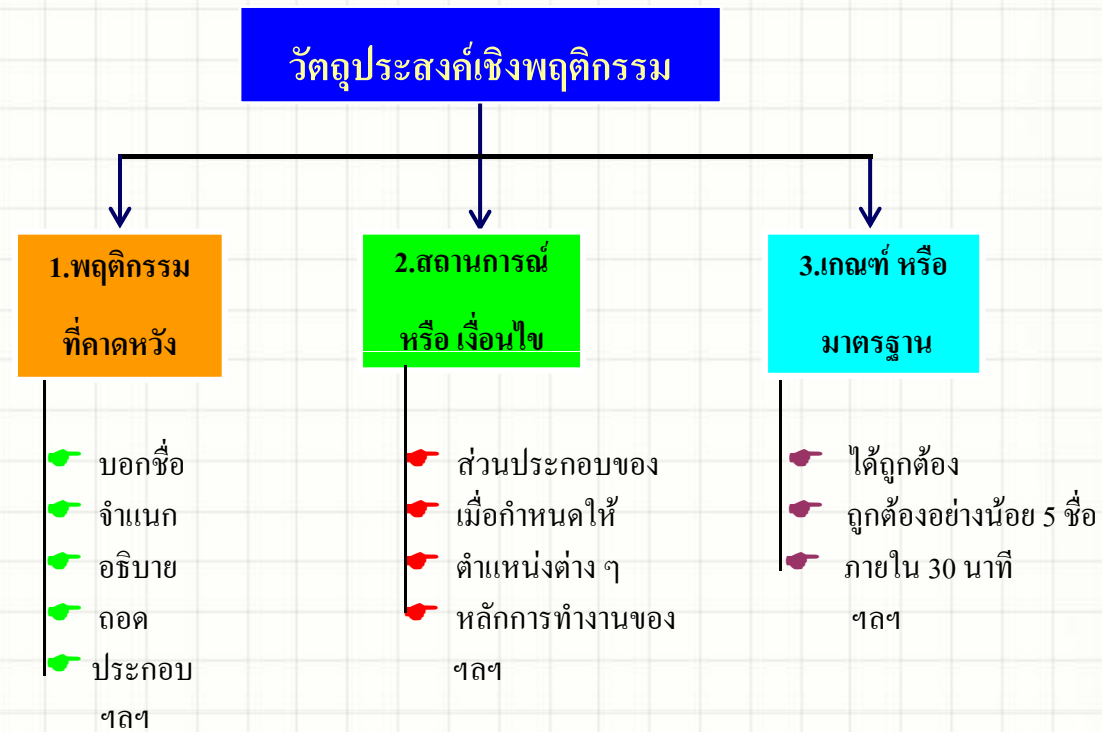
2. สถานการณ์หรือเงื่อนไข (Situation Condition) หมายถึง
ข้อความที่
บ่งถึงสิ่งแวดล้อม สถานการณ์ หรือเงื่อนไขที่จะให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่คาดหวัง
ออกมา สามารถกำหนดเงื่อนไขได้ 3 ลักษณะดังนี้

- เงื่อนไขลักษณะที่เป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหาบทเรียน
เช่น อธิบายหลักการทำงานของเครื่องยนต์ 4 จังหวะได้
- เงื่อนไขลักษณะของสิ่งเร้า
เช่น เมื่อกำหนดวงจรไฟฟ้ามาให้ สามารถอ่านแบบได้ถูกต้อง
- เงื่อนไขลักษณะที่เป็นเงื่อนไขของการกระทำ
เช่น คำนวณเลขเศษส่วนโดยใช้เครื่องคิดเลขได้

3. เกณฑ์หรือมาตรฐาน หมายถึงเกณฑ์ขั้นต่ำที่ยอมรับได้ เมื่อผู้เรียนที่เรียนรู้ผ่านเกณฑ์นี้แล้วสามารถจะเรียนต่อในเนื้อหาถัดไปหรือใช้ในการปฏิบัติงานขั้นต่ำได้ เช่น ถอดล้อรถยนต์กระบะด้วยประแจถอดล้อ ได้ถูกต้องในเวลา 30 นาที การกำหนดเกณฑ์ทำได้หลายลักษณะ ดังนี้

- ลักษณะความเร็วหรือการบ่งเวลา เช่น
ต่อมอเตอร์สตาร์ทเข้ากับแบตเตอรี่ได้ภายใน 3 นาที
- เกณฑ์ลักษณะปริมาณที่ต่ำสุด เช่น
บอกอาการของคอมพิวเตอร์ที่ติดไวรัสได้อย่างน้อย 5 อาการ
- เป็นเกณฑ์ที่ไม่สามารถระบุในเชิงความเร็วหรือปริมาณได้ เช่น
อธิบายความหมายของบทเรียนคอมพิวเตอร์ได้

แผนภูมิส่วนประกอบของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

ตัวอย่าง วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ประกอบพฤติกรรมที่คาดหวัง
สถานการณ์หรือเงื่อนไข เกณฑ์หรือมาตรฐาน

วัตถุประสงค์เชิง พฤติกรรม	พฤติกรรมที่คาดหวัง	สถานการณ์หรือ เงื่อนไข	เกณฑ์หรือ มาตรฐาน
อธิบายหลักการทำงาน เครื่องยนต์ 4 จังหวะได้	อธิบายหลักการทำงาน	เครื่องยนต์ 4 จังหวะ	ได้ถูกต้อง
ถอดล้อรถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกิน 7 คนด้วย ประแจถอดล้อได้ถูกต้อง ในเวลา 30 นาที	ถอดล้อรถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกิน 7 คน	ด้วยประแจถอด ล้อ	ได้ถูกต้องในเวลา 30 นาที

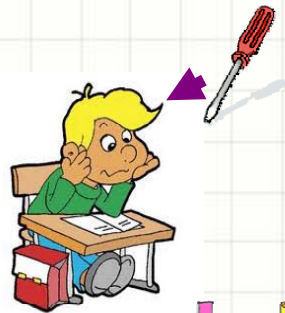
4. การจำแนกวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (Taxonomy Education Objective)

Bloom และคณะ เป็นนักวิชาการศึกษา ได้
ศึกษาและจำแนกวัตถุประสงค์ทางการศึกษาในทาง
ช่างอุตสาหกรรม ออกเป็น 3 ด้าน
คือ พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ทักษะพิสัย
(Psychomotor Domain) และจิตพิสัย (Affective
Domain)

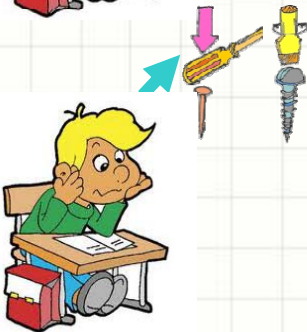
1. พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) หมายถึง

วัตถุประสงค์ที่เน้นความสามารถทางสมองที่ได้เรียนมาและนำความรู้ที่มีอยู่ไปคิด แก้ปัญหาต่างๆ แบ่งออกเป็น 3 ระดับจากง่ายไปหายาก คือ

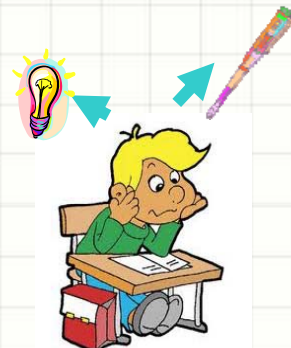
- การฟื้นคืนความรู้ (Recalled Knowledge)

มุ่งเน้นความสามารถในการจำเรื่องราว เหตุการณ์หรือประสบการณ์ต่างๆ และสามารถนึกถึงเรื่องราวเหล่านั้นได้อย่างถูกต้อง โดยการเขียนหรืออธิบายด้วยคำพูด

- การประยุกต์ความรู้ (Applied Knowledge)

เป็นการนำความรู้ที่ได้เรียนมาแล้วไปแก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ๆ ที่มีลักษณะ เดียวกันกับสิ่งที่รู้มาแล้วได้อย่างถูกต้องโดยการพูด เขียน สรุป ขยายความ อธิบาย เป็นต้น

- การส่งถ่ายความรู้ (Transferred Knowledge)

เป็นการนำความรู้ที่ได้เรียนมาแล้วนำไปแก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ๆ ที่มีลักษณะ แตกต่างจากประสบการณ์ที่ผู้เรียนสัมผัสมาได้อย่างถูกต้องโดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์หรือการสรุปผล เป็นต้น

2. ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) หมายถึง วัตถุประสงค์ที่มุ่งเน้นความสามารถของผู้เรียนทางด้านทักษะกล้ามเนื้อ โดยใช้อวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกายปฏิบัติงานตามที่ได้เคยฝึกมาอาจจะเป็นลักษณะลอกเลียนแบบ การกระทำด้วยความต่อเนื่องหรือ การกระทำด้วยความชำนาญ สามารถแบ่งได้ 3 ระดับคือ

- **ขั้นเลียนแบบ (Imitation)**

- **ขั้นทำด้วยความถูกต้อง (Control)**

- **ขั้นชำนาญ (Automatism)**

3. จิตพิสัย (Affective Domain) หมายถึง วัตถุประสงค์ที่มุ่งเน้นในด้าน ความรู้สึก
ความสนใจ ความเอาใจใส่และความคิดเห็น ทักษะคติต่างๆ ซึ่งเป็นการยากมากสำหรับการ
ตรวจสอบหรือการวัดความสำเร็จ สามารถแบ่งได้ 3 ระดับ

- การยอมรับ (Reception)

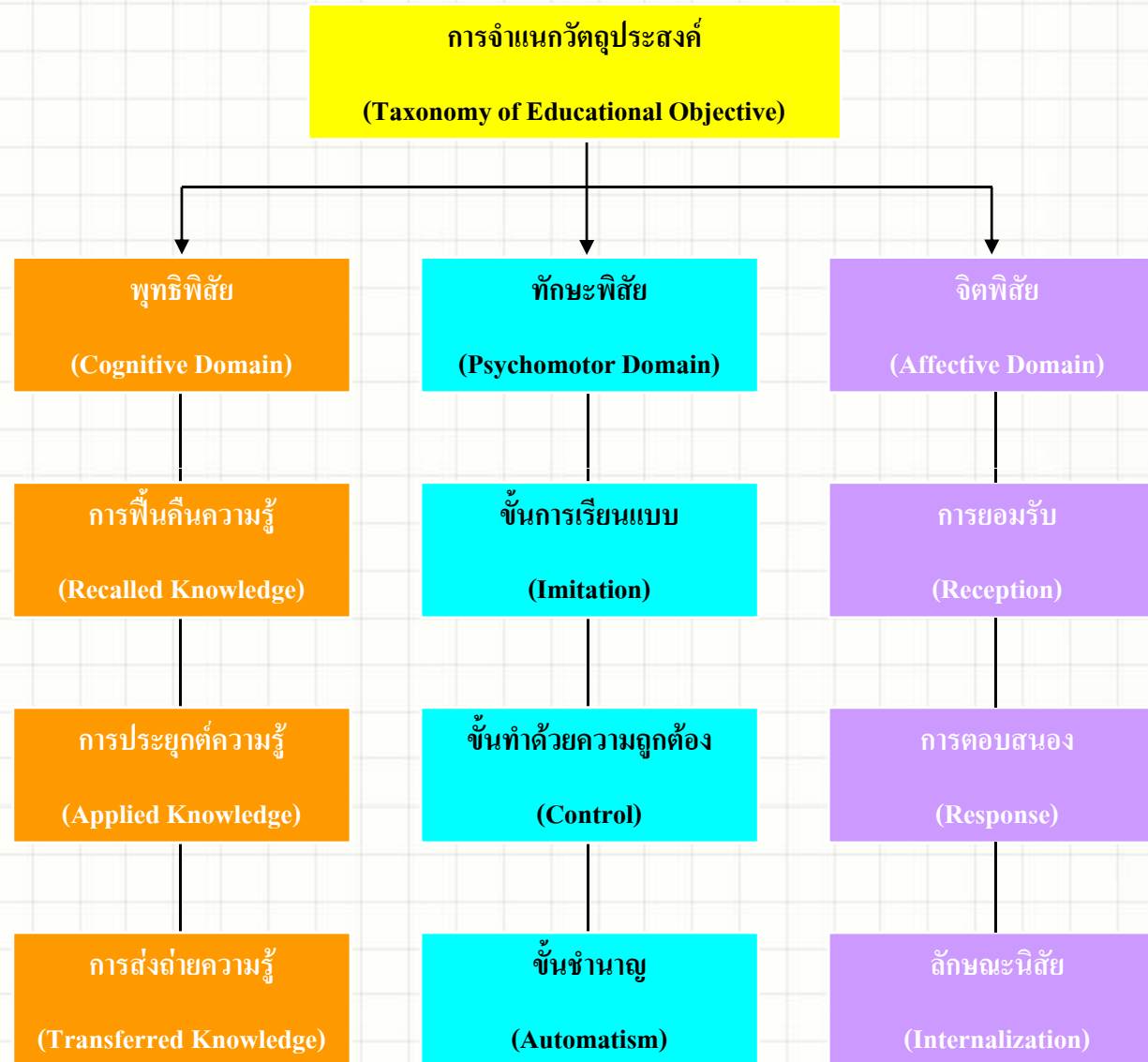

- การตอบสนอง (Response)

- ลักษณะนิสัย (Internalization)

แผนภูมิการจำแนกวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

5. คำกริยาที่ใช้ในการเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมให้เหมาะสมกับระดับพิสัยต่างๆ ของการเรียนรู้

ประเภทวัตถุประสงค์	ระดับพิสัย		คำกริยาที่เหมาะสม	ตัวอย่าง
วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	พุทธิพิสัย	Recall Knowledge	บอกความหมาย บอกชื่อ บรรยาย จำแนก เลื่อนนิยาม จับคู่ ยกตัวอย่าง แยก ประเภท พรรณนาอธิบาย	บอกวิธีทำความสะอาด เครื่องมือ ที่ใช้ในงานถอดฝาสูบได้
		Apply Knowledge	อธิบาย บรรยาย แสดง ให้ ความหมาย สรุป สาธิต ยกตัวอย่าง จัดลำดับ ขยาย ความ แปล จำนวน	คำนวณหาพื้นที่รูป สามเหลี่ยมด้านเท่าได้
		Transfer Knowledge	สร้าง เปรียบเทียบ สรุปผล ให้ เหตุผล วิเคราะห์ สังเคราะห์ วินิจฉัย แก้ไข บอกความ แตกต่าง แก้ไขปัญหา ปรับปรุง	วิเคราะห์ลักษณะสีของ ควันไอเสีย เครื่องยนต์ดีเซลได้
	ทักษะพิสัย		คำกริยาที่เกี่ยวกับการปฏิบัติที่มี การเคลื่อนไหวของร่างกายเช่น ถอด ประกอบ วัด วาด สร้าง ต่อวงจร ติดตั้ง ทดลอง ปรับ เป็นต้น	ต่อวงจรไฟฟ้าแสงสว่าง ด้วยสวิทซ์ 2 ทางได้
	จิตพิสัย		เห็นด้วย ร่วมกิจกรรม ยอมรับ สอบถาม ติดตาม แสดง ความสนใจ	เห็นความสำคัญในการ เปลี่ยนฟิวส์ให้ถูกขนาด
หมายเหตุ คำกริยาที่ไม่ควรนำมาเขียนในวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมเช่น รู้ เชื่อ เข้าใจ พอใจ ทราบ ค้นคว้า ชอบ สนใจ สำนึก ตระหนัก รู้คุณค่า				

6. หลักการเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมต้องเขียนเป็นประโยคบอกเล่าเท่านั้น
2. วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมต้องขึ้นต้นด้วย “ คำกริยา” (Action Verb) ที่สังเกตเห็นได้ เช่น บอก อธิบาย ถอด ประกอบ ตรวจสอบ ฯลฯ คำกริยาที่ไม่ควรนำมาเขียน เช่น รู้ เชื่อ เข้าใจ พอใจ ทราบ คำนึงเคย ชอบ สนใจ สำนึก ตระหนัก รู้คุณค่า
3. มีองค์ประกอบครบ 3 ส่วน คือ พฤติกรรมที่คาดหวัง เจาะใจและเกณฑ์หรือมาตรฐาน
4. วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม 1 ข้อ ต้องมีเพียง พฤติกรรมเดียว
5. พฤติกรรมที่คาดหวังสามารถสังเกตและวัดได้
6. ใช้คำกริยาถูกต้องเหมาะสมกับระดับพิสัย
7. ตรงและครบตามหัวข้อเรื่อง หรือรายการความสามารถ

7. ประโยชน์ของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนคือ ช่วยให้ครูสามารถวางแผนการสอนเช่น การเลือกเนื้อหาและรู้ขอบเขตเนื้อหา ใช้สื่อการสอน วิธีสอน ตลอดจนการเลือกวิธีการวัดผลและประเมินผล
2. ประโยชน์ต่อผู้เรียนคือ ช่วยให้ผู้เรียนได้ทราบว่า หลังจากผ่านหน่วยการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนได้ถูกคาดหวังให้แสดงพฤติกรรมอย่างไร

ตัวอย่างการเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

ชื่องาน : งานตรวจวิเคราะห์ความบิดงอ ของก้านสูบ				
Task Or step of Operation	Knowledge	Skill	Theoretical Objective	Practical Objective
1. เตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ใช้งาน ตรวจ วิเคราะห์ความบิด งอของก้านสูบ	1.1 ชื่อเครื่องมือ อุปกรณ์ใช้งานตรวจ วิเคราะห์ความบิดงอ ของ ก้านสูบ	1. เตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ใช้งาน ตรวจ วิเคราะห์ความบิดงอ ของก้านสูบได้	1.1 บอกชื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์ ใช้งานตรวจ วิเคราะห์ความบิดงอ ของก้านสูบได้	1. เตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ใช้งานตรวจ วิเคราะห์ความบิดงอ ของก้านสูบได้
	1.2 วิธีใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ใช้งานตรวจ วิเคราะห์ ความบิดงอ ของก้านสูบ		1.2 อธิบายวิธีใช้ เครื่องมืออุปกรณ์ใช้ งาน ตรวจวิเคราะห์ ความบิดงอของ ก้านสูบได้	
	1.3 วิธีเบิกเครื่องมือ อุปกรณ์ใช้งานตรวจ วิเคราะห์ความบิดงอ ของก้านสูบ		1.3 บอกวิธีเบิก เครื่องมือ อุปกรณ์ ใช้งานตรวจ วิเคราะห์ความบิดงอ ของก้านสูบได้	